

Andrius Čeponis: nuo verslo vadybos studijų Lietuvoje iki meno paieškų ir atradimų Hamburge

Kalbino Evelina Kislych-Šochienė

Studijos Vilniaus universitete, pasirinkta Erasmus mainų programa Hamburgo universitete padėjo lietuviui Andriui Čeponiui apsispręsti likti svetur. Jau penkiolika metų Vokietijos uostamiestyje gyvenantis menininkas garsėja savo atrastu portreto ir architektūros simbiozės žanru, kurį yra pavadinęs „portritektūra“.

Kalbiname A. Čeponį apie atsikėlimą į Hamburgą, atrastą meną ir puoselėjamą lietuvišką užsienyje.

Andriau, esi užsienyje gyvenantis ir kuriantis Lietuvos fotografas. Kaip ir kada fotografija atėjo į tavo gyvenimą?

Atėjo natūraliai, palaipsniui. Nuo gimimo turiu kūrybinę gyslelę, vaikystėje ir paauglystėje piešiau, užsiiminėjau origamiu, tačiau ji plačiau išsišakojo šiek tiek vėliau. Fotografija intensyviai domėtis pradėjau maždaug prieš 10 metų, jau gyvendamas Vokietijoje. Tada dar nebuvo taip išsivystęs internetas, o tokiam didmiestyje kaip Hamburgas buvo daugiau įvairių analoginių kūrybinių impulsų nei Lietuvoje. Be to, turėjau galimybę įsigyti techninės įrangos, kuria galėjau įgyvendinti idėjas bei eksperimentuoti. Esu autodidaktas, techninius įgūdžius įsisavinau pats. Nors mokyklos laikais mėgdavau išardyti visus įmanomus prietaisus ir išvysti jų veikimo mechanizmą, fotoaparato tarp jų nebuvo. Teko išmokti fotografijos nepadarius nė vieno fotoaparato skrodimo.

Prieš beveik dešimt metų tavo kūrybos kelias pakrypo į Vokietiją. Kodėl pasirinkai būtent Hamburgą?

Na, ne aš Hamburgą pasirinkau, o jis mane. O ir kurti pradėjau tik čia. Vilniaus universitete studijavau verslo administravimą ir vadybą. Laimėjus *Erasmus/Socrates* studijų mainų programos stipendiją, mane išsiuntė į šį nuostabų uostamiestį, nes Hamburgo universitetas turi partnerystės sutartį su VU ir mano užsienio kalba – vokiečių. Baigęs studijas pasilikau čia, dirbau pagal specialybę ir laikui bėgant poreikis kūrybiškesnei veiklai išaugo. Hamburgas dar vadinamas vartais į pasaulį, tai jis man atvėrė platesnį horizontą į meno pasaulį. Muziejai, galerijos, knygynai su galybe meno, dizaino, mados, architektūros leidinių ir pats miesto daugiakultūriškumas yra geras stimulas kūrybiškumui, kurį kaip raumenį galima treniruoti.

Tavo darbai išsiskiria ir juose ryški bei dominuojanti portretų ir architektūros elementų simbiozė. Kaip ir kada kilo ši idėja, kaip atradai šį kūrybos kelią? Papasakok apie savo darbus plačiau.

Ši idėja gimė susiformavus naujoms sinapsėms mano autodidaktinėse smegenyse. Tai įvairių patyrimų, stebėjimų rezultatas. Smalsumas čia bene pagrindinis katalizatorius.

Savo žanrą pavadinau „portritektūra“, nes tai – portreto ir architektūros simbiozė. Fotografuoju žmonių veidus bei pastatų fasadus, kompiuterine grafika juos „sulydau“ į vienalytes skulptūras ir atspaudžiu ant specialios tekstūros popieriaus arba išraižau lazerine technika. Dažniausiai tai būna teminės konkrečių miestų serijos, pvz., Barselonos modernizmo fasadus sujungiau su kataloniečių atvaizdais, taip atsivėrė nauja perspektyva į Katalonijos sostinės veidą. Miestas – tai žmonės ir pastatai.

Tačiau šis raiškos būdas mane įgalino perteikti ir kitas idėjas. Taip atsitiko su Singapūru. Čia dominuoja vieno veido su skirtingais fasadais tema. Norėjau pabrėžti šios šalies daugiakultūriškumą, sulaužyti stereotipus. Ten teko sutikti indų kilmės žmogų, kuris praktikuoja visai ne induizmą. Todėl vieną veidą atvaizdavau su skirtingais fasadais, sukūriau erdvę interpretacijoms, spėlionėms. Tai, ką matai, yra ne tai, ką manai.

Kas tau yra menas?

Man menas yra saviraiškos priemonė, atradimų kelias ir stiprus komunikacinis įrankis.

Prie ko šiuo metu dirbi?

Prie naujos serijos dirbu jau ilgėlesnį laiką. Kuriu įvairių asmenybių identitetų atvaizdus. Tai aktorių, skulptorių, dizainerių ir kiti veidai su jų tapatybės atributais.

Taip pat pas mane galima užsisakyti individualius meno kūrinius su savo ar kito konkretaus žmogaus atvaizdu. Asmenukės jau tapo nuobodžios.

Eksponavai savo fotografijas ne vienoje parodoje Berlyne, Hamburge, Kaune. Kokia žmonių reakcija į tavo neįprastus fotografinius, kūrybinius sprendimus?

Kūryba man yra ne sprendimas, o būtinybė. Ir nors dažniausia reakcija yra nuostaba, tačiau kuriu ne dėl jos. Pirmiausia, pats procesas teikia didžiulį malonumą, neretai reikalauja daug ištvermės, nes esu perfekcionistas. O išleidus kūrinius į platųjį pasaulį interpretacijų būna įvairių, nepaisant figūratyvios mano darbų natūros. Kiekvienas perleidžia per savo prizmę, padaro savo projekcijas. Šaunu, kai pasidalinus savo darbais su publika įvyksta įdomių dialogų, nes tai praturtina.

Kokie yra dar likę tavieji ryšiai su Lietuva? Ar daliniesi savo laiku bei kūryba su Lietuvos žmonėmis?

Šiuo metu savo kūryba dalinuosi internetu. Tai greitas ir patogus komunikacijos kelias. Tačiau verta pamatyti mano darbus ir gyvai. Žiūrovas dažniausiai nori juos paliesti, mano paveikslų trimatiškumas vilioja pajusti tekstūrą. Šiame virtualiame informacinių technologijų amžiuje yra vis dėlto svarbu apčiuopiamą meną patirti fizinėje realybėje. Galbūt ateityje pasitaikius progai eksponuosiu ir Lietuvoje.

Lietuvybės puoselėjimas užsienyje. Ar tau tai yra svarbu ir kaip tu prisidedi prie lietuviškosios kultūros ir savojo identiteto sklaidos ir puoselėjimo svetur?

Savanoriškai dalyvauju ir fotografuoju Hamburgo Lietuvių Bendruomenės

(tradicinius, Vasario 16-osios ir pan.) renginius. Taip pat dalyvauju vokiečių-lietuvių kultūros draugijos „LiT.art“ organizuojamuose projektuose, tokiuose kaip „Judančios erdvės“.

Ši sklaida vyksta organiškai, sakyčiau, froidiškai, to net nepastebint. Žaviuosi autentiška ir turtinga lietuvių kalba, tai man – lietuvybės šerdis. Kadangi mėgstu žodžių žaismą įvairiomis kalbomis, natūraliai išeina, jog įterpiu pažodžiui išverstus lietuviškus posakius ir priežodžius. Kartais gaunu dovanų atgal ekvivalentą kita kalba, kartais tai lieka lietuviška ypatybe. Ypač smagu susidurti su lietuviškais žodžiais kitose kalbose, tik kitos reikšmės, pvz., ‘iltis’ vokiečių kalboje reiškia ‘šešką’, ‘radau’ – ‘triukšmą’, ‘oras’ ispanų kalboje reiškia ‘auksus’ ir t. t. Kur nors užkliuvęs už tokio žodelio visada pasidalinu jo reikšme su kitakalbiais. Tad su manim bendraujantys kitų tautybių žmonės nori nenori jau turi šią toką lietuvių kalbos žodyną.

Manau, mes būdami lietuviais savaime skleidžiam savo kultūrą keliaudami po pasaulį, sąmoningai ar nesąmoningai mes esame Lietuvos ambasadoriai.

Ačiū už pokalbį.

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

